

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
ändring av lagar om tryggnad av försörjningsberedskapen
och upphävande av lagen om den försvarsekonomiska
planeringskommissionen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen ändras och att lagen om den försvarsekonomiska planeringskommissionen upphävs.

Det praktiska genomförandet av försörjningsberedskapen har i Finland länge baserat sig på samarbete mellan det allmänna och näringslivet. Syftet med propositionen är att bevara ett planeringssystem, som med tanke på förändringarna i omvärlden är ekonomiskt och fungerar effektivt och som med partnerskapsmodellen som grund är godtagbart för såväl medborgare och företag som myndigheter.

Det föreslås att den försvarsekonomiska planeringskommissionen ersätts med Försörjningsberedskapsrådet i anslutning till Försörjningsberedskapscentralen samt med sektorer och pooler som permanenta samarbetsorgan, vilka fungerar på samma sätt som kommittéer. Samtidigt föreslås att Försörjningsberedskapscentralens direktion ersätts med en styrelse och att för ledningen av centralen utnämns en verkställande direktör i privaträttsligt anställningsförhållande.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING	3
2 NULÄGE	4
2.1 Lagstiftning och praxis	4
Försvarekonomiska planeringskommissionen (FEP)	4
FEP:s organisation	4
Finansieringen av FEP:s verksamhet	5
Offentlig-privat partnerskap	6
FEP och myndigheter som svarar för krisberedskapen	7
2.2 Försörjningsberedskapens internationella dimension	8
Finlands internationella samarbete inom försörjningsberedskapen	8
En internationell jämförelse	8
2.3 Bedömning av nuläget	10
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	11
Målsättning för partnerskapsmodellen	11
Försörjningsberedskapsrådet	12
Styrelsen	12
Verkställande direktören	13
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	13
4.1 Ekonomiska konsekvenser	13
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	14
4.3 Samhälleliga konsekvenser	14
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	14
DETALJMOTIVERING	16
1 Lagförslag	16
1.1 Lag om tryggnade av försörjningsberedskapen	16
1.2 Lag om upphävande av lagen om den försvarekonomiska planerings-	
kommissionen	18
2 Närmare bestämmelser	19
3 Ikraftträdande	19
LAGFÖRSLAG	20
om ändring av lagen om tryggnade av försörjningsberedskapen	20
om upphävande av lagen om den försvarekonomiska planeringskommissionen ..	23
PARALLELLTEXT	24
om ändring av lagen om tryggnade av försörjningsberedskapen	24

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Principerna för tryggnad av försörjningsberedskapen består i att trygga befolkningens utkomst, infrastrukturen och en fortsatt ekonomisk verksamhet i nödvändiga delar. Kraven beträffande försörjningsberedskapsnivån beror på hot och risker. Den tekniska utvecklingen, den ekonomiska integrationen och globaliseringen har under de senaste drygt tio åren grundligt förändrat vårt lands ekonomiska omvärld. Förändringarna återspeglar förändringarna i världen. De förändrade hotbilderna har orsakat en kontinuerlig förändringsprocess i omvärlden. Detta påverkar beredskapsplaneringen.

Förändringarna har också påverkat målsättningen för försörjningsberedskapen och därigenom lagstiftningen om denna. Samtidigt som behovet av försörjningsberedskap och prioriteringarna i den har förändrats har urvalet av metoder för tryggnad av försörjningsberedskapen blivit mångsidigare. Med tanke på försörjningsberedskapen har nya risker uppstått, samtidigt som de traditionella hoten mot säkerheten har blivit allt mer osannolika. De omfattande förberedelserna för allvarliga kriser som hänför sig till totalförsvaret håller på att minska, bland annat på grund av den europeiska ekonomiska integrationen, och de förberedelser som hänför sig till de egentliga sektorsspecifika hoten mot försörjningsberedskapen håller på att öka.

Termen ekonomiskt försvar har utvidgats till begreppet försörjningsberedskap, som har definierats i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992), ändrad 688/2005). Syftet med lagen är att med tanke på undantagsförhållanden och därmed jämförbara allvarliga störningar trygga befolkningens utkomst, landets näringsliv och de ekonomiska funktioner inklusive tekniska system som är nödvändiga för landets försvar (försörjningsberedskap.) Tillämpningsområdet begränsar sig till ekonomiska funktioner. Tyngdpunkten i lagen ligger på föregripande åtgärder. Den ålägger endast myndigheterna vissa skyldigheter men erbjuder en ram för samarbete mellan myndigheterna och när-

ingslivet. I och med lagrevideringen 2005 hör också allvarliga störningar under normalförhållanden till försörjningsberedskapens verksamhetsområde.

Enligt lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen uppställer statsrådet de allmänna målen för försörjningsberedskapen, i vilka beredskapsnivån fastställs med beaktande av minimibehoven för befolkningen, ett nödvändigt näringsliv och försvaret. Om målen med försörjningsberedskapen utfärdades våren 2002 ett beslut av statsrådet (350/2002). Enligt statsrådets beslut är målområdena för försörjningsberedskapen samhällets tekniska infrastrukturer, transport-, upplagrings- och distributionssystemen, livsmedelsförsörjningen, energiförsörjningen, social- och hälsovården samt produktion och upprätthållande av system som stöder det militära försvaret. I statsrådets beslut har de olika förvaltningsområdena getts i uppdrag att utveckla den lagstiftning som stöder försörjningsberedskapen för sådana situationer där marknaden inte skapar tillräcklig försörjningsberedskap och där de särskilda befogenheterna enligt beredskapslagen inte behöver tas i bruk.

Statsrådet utfärdade den 23 november 2006 ett principbeslut om en strategi för tryggnad av samhällets vitala funktioner. Genom strategin har man definierat de vitala samhällsfunktioner som ska tryggas i alla situationer och deras måltillstånd, beskrivit de hotmodeller som med tanke på säkerhetsmiljöns utveckling äventyrar dessa funktioner och fastställt insatsområden för tryggnad av funktionerna samt strategiska uppgifter för ministerierna. Principbeslutet är avsett att utgöra en grund för förvaltningsområdenas beredskapsplanering i skötseln av de uppgifter som är nödvändiga för tryggnad av samhällets vitala funktioner i alla situationer. Med tanke på den ekonomiska försvarsberedskapen kompletterar principbeslutet målbeslutet om försörjningsberedskapen och definierar nya hotmodeller i den förändrade omvärlden till grund för beredskapsförberedelserna. Strategin 2006 upphävde det föregående principbeslutet, som statsrådet utfärdade i ärendet 2003.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Försvarsekonomiska planeringskommissionen (FEP)

Den försvarsekonomiska planeringskommissionen (FEP) tillsattes genom statsrådets beslut den 23 december 1955. Avsikten med beslutet var att inrikta landets näringslivsresurser på att stödja totalförsvaret. Statsrådet bestämde att den försvarsekonomiska planeringskommissionens uppgift skulle vara att skapa och utveckla en materiell och ekonomisk försvarsberedskap för att tillfredsställa de materiella behoven hos det militära och det civila försvaret såväl för hela folkets verksamhet som för dess utkomst och uppehälle under krig eller annan allmän störning. Den försvarsekonomiska planeringen hade ända från början som mål att trygga försvarets ekonomiska resurser och säkerställa befolkningens utkomstförutsättningar.

Den försvarsekonomiska planeringskommissionen fick fem år senare en permanent ställning genom lagen om den försvarsekonomiska planeringskommissionen (238/1960). I § i denna lag definierar som planeringskommissionens verksamhetsområde de utrednings-, planerings- och organiseringsuppgifter, som är av nöden för utvecklandet av landets ekonomiska försvarsberedskap samt för tryggnad av befolkningens utkomst och det ekonomiska livet under undantagsförhållanden, som förorsakas av krig eller krigshot eller utanför landet utbrutet krig eller annan till sina verkningar därmed jämförlig särskild händelse, därest de icke genom lag eller förordning ombetrotts annan myndighet. Denna definition gäller fortfarande.

När den försvarsekonomiska planeringskommissionen tillsattes var det kalla kriget i sin djupaste fas och målet för Finlands säkerhetspolitik var att hålla landet utanför stormakternas intressekonflikter. Den huvudsakliga typen av hot var ett storkrig, där nationens ekonomiska resurser måste uppåddas till stöd för krigsåtgärderna, eller alternativt för att nationen skulle klara sig under en utrikeshandelsblockad till följd av ett interna-

tionellt krisläge. Detta framgår klart i definitionen av planeringskommissionens uppgift.

FEP:s organisation

Den försvarsekonomiska planeringskommissionen lyder enligt 1 § i lagen om denna under handels- och industriministeriet och är en bestående kommittéinrättning som förordnas av statsrådet för fyra år i sänder. Den har i uppgift att analysera hoten mot landets försörjningsberedskap och de åtgärder som behövs för att hoten ska kunna hanteras. Det nuvarande begreppet försörjningsberedskap är vidare än det tidigare begreppet ekonomiskt försvar. Tyngdpunkten i verksamheten ligger på tryggnaden av de ekonomiska basfunktionerna i händelse av allvarliga störningssituationer och undantagsförhållanden. Planeringskommissionens verksamhetsområde och organ omfattar alla de områden inom det ekonomiska livet och förvaltningen som är viktiga för den uppgift som föreskrivs i 1 §. Som sekretariat för planeringskommissionen fungerar Försörjningsberedskapscentralen.

Den försvarsekonomiska planeringskommissionen består enligt 2 § av en ordförande och nödigt antal ledamöter. Planeringskommissionens ordförande och ledamöterna som har förordnats av statsrådet bör vara förtrogna med landets ekonomiska liv eller med stats- eller kommunalförvaltningen. Ordföranden har traditionellt utsetts ur näringslivskretsar och vice ordföranden ur statsförvaltningen. Företagen eller organisationerna har inga kvotplatser i planeringskommissionens organ, utan alla ledamöter väljs som personliga ledamöter för att tillföra arbetet sakkunskap på hög nivå. Sektorns ordförande är en tjänsteman vid det ansvariga ministeriet, en ledande funktionär i en näringslivsorganisation eller chefen för ett centralt företag. Av ledamöterna representerar 60 procent den offentliga sektorn. Inom kraftigt reglerade områden, såsom finansieringsförsörjningen, finns det fler offentliga tjänstemän och inom områden med friare affärsverksamhet, såsom oljeförsörjningen, är myndigheternas representation mindre omfattande.

Den av statsrådet tillsatta planeringskommissionens (plenum-sammansättning) nuva-

rande planeringsperiod 2004—2008 började den 1 juli 2004. Planeringskommissionens möte utser centralsektionens medlemmar, behandlar övergripande linjefrågor och granskar läget inom försörjningsberedskapen som helhet. Som försvarsekonomiska planeringskommissionens styrelse fungerar centralsektionen, i vilken ingår planeringskommissionens ordförande, vice ordförande och cirka tio ledamöter. Centralsektionen leder sektorerna och poolerna, utser medlemmarna i organen, representerar staten i poolavtalen och beslutar om användningen av medlen.

Enligt prioriteringarna för försörjningsberedskapen har centralsektionen tillsatt sektorer för livsmedelsförsörjning, energiförsörjning, informationssamhället, hälso- och sjukvård samt transportlogistik. Sektorn har till uppgift att fastställa målen för poolerna inom sitt område, samordna dem och följa upp poolernas verksamhet, identifiera utvecklingsobjekt i försörjningsberedskapen och framställa förslag till utvecklande av försörjningsberedskapen, bedöma och analysera hoten inom sitt område och utvecklingstrenden för försörjningsberedskapen, identifiera de kritiska produktions- och servicekedjorna inom sitt område och främja samarbetet mellan områdets aktörer i försörjningsberedskapsfrågor.

Försvarsekonomiska planeringskommissionen och näringslivets branschorganisationer har ingått planeringsavtal, varigenom pooler har inrättats. Poolerna leder beredskapsplaneringen inom sin bransch och inom branschföretagen och fungerar som en kommunikationskanal mellan myndigheterna och organisationerna och företagen. En del av poolerna styrs av sektorn och en del rapporterar direkt till centralsektionen. Poolen leds av en poolkommitté som har utsetts av centralsektionen.

Poolens uppgift är att sörja för utvecklingen av sin organisation och upprätthålla sin byrås beredskap, fastställa och utarbeta allmänna planer för funktionerna vid undantagsförhållanden, utarbeta och underhålla en förteckning över kritiska verksamhetsställen inom sin bransch, leda och följa branschföretagens beredskap, göra utredningar för utvecklande av ersättande funktioner och i samarbete med företagen planera utnyttjandet

av personalen och andra resurser vid undantagsförhållanden. Dessutom hör det till poolens uppgifter att göra utredningar och framställningar om behovet av säkerhets- och skyddsupplagring, skaffa och underhålla information om funktionerna i och verksamhetsförutsättningarna för de branscher som poolen representerar, för upprätthållande av beredskapen inom branschen ordna behövliga informations-, utbildnings- och övnings-tillfällen samt vid behov vidta även andra åtgärder som ska överenskommas separat eller som situationen kräver för utvecklande av beredskapen

Poolen kan inom ramarna för budgeten inrätta sektioner eller regionala organisationer. Via poolen får myndigheterna sådan information om företagen som är viktig för försörjningsberedskapen. På motsvarande sätt är företagen via poolen med i beredskapsplaneringen, varigenom säkerställs att de uppgjorda planerna är genomförbara. För poolavtalets förpliktelser ansvarar undertecknaren, som i allmänhet är branschorganisationen i fråga. Branschföretagen deltar i den utbildning som ordnas av poolen och i planeringsarbetet samt gör i sitt företag upp beredskapsplaner enligt poolens anvisningar. I poolavtalen ingår inte juridiskt bindande förpliktelser som sträcker sig till företagen.

Planeringskommissionen utövar i egenskap av hjälporgan av kommittétyp inte offentlig makt. Den samordnar den bästa sakkunskapen inom näringslivet och förvaltningen till stöd för beredskapsplaneringen under normalförhållanden och den ledning som behövs under undantagsförhållanden. Planeringskommissionen har rätt att tillsätta sektioner och andra organ, i vilka för närvarande finns nästan 500 medlemmar. Planeringskommissionens organ har med stöd av 3 och 4 § i lagen rätt att få uppgifter av myndigheter och företag. Rätten att få uppgifter är förenad med en straffrättslig sanktion, men den har veterligen aldrig tillämpats.

Finansieringen av FEP:s verksamhet

Försvarsekonomiska planeringskommissionens årsbudget är cirka 1,7 miljoner euro. Fyra pooler har en heltidsanställd beredskapschef. I de övriga poolerna sköts plane-

ringen och de administrativa uppgifterna i den branschorganisation som har undertecknat poolavtalet. Resten är huvudsakligen kostnader för projekt, planeringsseminarier och motsvarande evenemang. Summan av de arvoden som utbetalas för kommittéarbetet är cirka 75 000 euro per år. Planeringskommissionens utgifter täcks med medel ur försörjningsberedskapsfonden, som står utanför statsbudgeten.

Med undantag av mötesarvodena betalas inga löner eller arvoden för planeringsarbetet. Till medlemmarnas bakomliggande organisationer betalas inte heller ersättning för använd arbetstid. I planeringskommissionens organ och under beredskapsövningarna utförs årligen cirka 3 500 arbetsdagar. Dessa fördelar sig mellan den privata och den offentliga sektorn i förhållande till antalet medlemmar. För den beredskapsplanering som enligt planeringskommissionens anvisningar ska göras i de viktighetsklassificerade företagen används uppskattningsvis 1 600 arbetsdagar per år.

Offentlig-privat partnerskap

Det praktiska genomförandet av försörjningsberedskapen har i Finland länge baserat sig på samarbete mellan det allmänna och näringslivet. Försvarsekonomiska planeringskommissionens (FEP) verksamhet kan betraktas som ett gott exempel på ett sådant partnerskap. Enligt en modell som har tagits från Schweiz har planeringskommissionen ända från början varit ett samarbetsforum för det offentlig-privata partnerskapet mellan näringslivet och myndigheterna.

De statliga och kommunala myndigheterna deltar i den försvarsekonomiska planeringskommissionens arbete som en del av den lagstadgade beredskapsförpliktelsen samt för att få kontakt med branschens företag i praktiken. Enligt 40 § i beredskapslagen (1080/1991) ska statliga och kommunala myndigheter genom beredskapsplaner och andra förberedelser säkerställa att deras uppgifter kan skötas så störningsfritt som möjligt också vid undantagsförhållanden. En motsvarande förpliktelse ingår i den av justitieministeriet tillsatta beredskapslagskommissionens förslag till ny beredskapslag (kommittébe-

tänkande JM 2005:2). Varje myndighet gör upp en beredskapsplan, bedömer dess funktionsduglighet bland annat genom beredskapsövningar. Om situationen det kräver höjs myndigheternas beredskap gradvis. I många fall görs myndigheternas beredskapsplaner upp i försvarsekonomiska planeringskommissionens vederbörande organ, som också organiserar övningsverksamheten.

Näringslivet har inte skyldighet att delta i planeringskommissionens verksamhet. Av verksamhetsställena i första viktighetsklass förutsätts att en beredskapsplan görs upp, men saken är inte förenad med någon sanktion. Företagens beredskap bygger på affärs-mässiga grunder, med kunderna ingångna avtal och riskhanteringen i anslutning till dem. Inom vissa områden är myndighetens roll begränsad till att leda verksamheten och den egentliga aktören är det privata företaget. Till den del detta inte är tillräckligt ur samhällets synvinkel, kompletteras beredskapen med lagstiftningsförpliktelser. Dessa lagstadgade beredskapsförpliktelser får inte störa marknadens verksamhet och de jämlika konkurrensförutsättningarna.

I försvarsekonomiska planeringskommissionens beredskapsanvisningar har man försökt integrera förberedelserna för störningar på makronivå och förberedelserna för undantagsförhållanden i företags riskhantering. Internationella företag har ofta på koncernnivå anvisningar som begränsar undantagsförhållandenas negativa konsekvenser för företaget. Certifiering och annan långt driven kvalitetsledning förutsätter att överraskande situationer behärskas, men beredskap för de allvarligaste kriserna kan inte inkluderas i riskhanteringen av affärsverksamheten. Denna beredskap ligger ytterst på statens ansvar.

En internationell konkurrensmiljö bestående av nätverk ger nästan ingen möjlighet att ta hänsyn till nationella säkerhetsaspekter som överskrider de lagstadgade förpliktelserna, speciellt om de förutsätter en monetär insats. Å andra sidan har företagen ett starkt behov av att fortsätta affärsverksamheten på det sätt som läget tillåter och att bevara sin position på marknaden när läget har normaliserats.

Näringslivet kan antas delta i verksamheten, eftersom det deltagande företaget betrak-

tar beredskapsplaneringen som nyttig för den fortsatta affärsverksamheten. Via planeringskommissionen kan näringslivet påverka målsättningen och planeringen. Det offentlig-privata partnerskapet betraktas som mer flexibelt och mindre störande för affärsverksamheten än en noggrann reglering. De långa traditionerna av beredskapsplanering och nyckelpersonernas egna värderingar stöder arbetet i den försvarsekonomiska planeringskommissionen.

FEP och myndigheter som svarar för krisberedskapen

Ministeriernas ansvarsområden och fördelningen av ärendena mellan dem fastställs genom lag eller statsrådsförordning. De allmänna bestämmelserna om ministeriernas ansvarsområden finns i reglementet för statsrådet, som är givet i form av en statsrådsförordning. I de enskilda ministeriernas statsrådsförordningar finns närmare bestämmelser om ministeriets uppgifter. I lagstiftningen, lagarna och förordningarna inom olika områden finns särskilda bestämmelser om de ärenden som hör till ministeriernas ansvarsområden.

Beredskapsförberedelserna är varje myndighets skyldighet inom sitt ansvarsområde. Säkerhetsärenden ingår i flera ministeriers ansvarsområden. Statsrådets kansli har till uppgift att sköta statsrådets gemensamma förberedelser för undantagsförhållanden. Samordningen av beredskapsförberedelserna i statsrådet sker i sista hand via ministeriernas kanslichefs- och beredskapschefsmöten.

Varje ministerium ska utveckla försörjningsberedskapen inom sitt ansvarsområde. Samordningen av beredskapsförberedelserna sköts också delområdesvis, som till exempel i fråga om försörjningsberedskapen. I statsrådets förordning om handels- och industriministeriet (467/2003) föreskrivs att tryggheten av försörjningsberedskapen hör till ministeriets uppgifter.

Enligt 4 § i lagen om tryggheten av försörjningsberedskapen svarar handels- och industriministeriet för utvecklandet av försörjningsberedskapen och har den högsta ledningen av förberedelserna. Försörjningsberedskapscentralen som lyder under handels-

och industriministeriet bistår ministeriet i arbetet på att utveckla försörjningsberedskapen, genom att kontinuerligt analysera försörjningsberedskapsläget inom olika områden, genom att lägga fram utvecklingsinitiativ för ministeriet och genom att svara för verkställandet av lagstiftningen om försörjningsberedskapen, till exempel gällande säkerhetsupplagringen. Vid sidan av Försörjningsberedskapscentralen anlitar ministerierna som hjälp i de praktiska beredskapsförberedelserna försvarsekonomiska planeringskommissionen, som lyder under handels- och industriministeriet. Planeringskommissionen lägger fram sitt förslag direkt för det ministerium som ärendet närmast hör till.

Försörjningsberedskapscentralen har till uppgift att fungera som sekretariat för den försvarsekonomiska planeringskommissionen och sörja för säkerhetsupplagringen, de tekniska reservarrangemangen och andra operativa uppgifter som behövs för att trygga försörjningsberedskapen. Försörjningsberedskapscentralen förlitar sig på den sakkunskap som planeringskommissionen kan tillhandahålla. Försörjningsberedskapscentralen sköter också försörjningsberedskapsfonden, som står utanför statsbudgeten. Mellan planeringskommissionen och Försörjningsberedskapscentralen råder formellt inget bestämmanderättsförhållande. Den försvarsekonomiska planeringskommissionen är på grund av sin kommittékaraktär och jävfrågor som är svåra att behärska inte lämplig att göra affärstransaktioner och ingå andra ekonomiska förbindelser för försörjningsberedskapsfondens räkning.

Kanslichefsmötet koordinerar förvaltningens beredskapsförberedelser och verksamhet i krissituationer. Varje ministerium har utsett en beredskapschef, som har till uppgift att bistå kanslichefen i ärenden som hänför sig till beredskapsförberedelserna och säkerheten. Beredskapschefen är en tjänsteman som hör till ministeriets högsta ledning. Beredskapscheferna samlas ungefär en gång i månaden till ordinarie möten eller möten enligt statens krisledningsmodell. Säkerhetsdirektören vid statsrådets kansli leder beredskapschefernas möten. Sekreterare för beredskapschefsmötet är generalsekreteraren för säkerhets- och försvarskommittén.

Beredskapschefen bistås vid ministeriet av en beredskapskommitté och en beredskapssekreterare. Beredskapssekreterarna sammanträder i beredskaps- och säkerhetsärenden regelbundet under ledning av säkerhets- och försvarskommitténs sekretariat för att bereda beredskapschefernas, kanslichefernas och kommitténs möten och utföra andra uppgifter som beredskapschefsmötet har gett.

Enligt reglementet för statsrådet samordnas totalförsvaret av försvarsministeriet. För denna uppgift har inrättats en kommitté för säkerhets- och försvarsfrågor och för denna ett permanent sekretariat vid försvarsministeriet. Kommittén iakttar förändringarna i Finlands säkerhets- och försvarspolitiska ställning och bedömer deras konsekvenser för totalförvarsarrangemangen, iakttar de olika förvaltningsområdenas åtgärder för upprätthållande och utvecklande av totalförvarsarrangemangen samt samordnar beredningen inom olika förvaltningsområden av de ärenden som hör till totalförsvaret.

2.2 Försörjningsberedskapens internationella dimension

Finlands internationella samarbete inom försörjningsberedskapen

I och med att omvärlden har internationaliserats och nätverksbildningen har ökat, har också det internationella samarbetet i försörjningsberedskapsfrågor kommit att spela en allt viktigare roll i beredskapen. Det internationella samarbetet i försörjningsberedskapsfrågor har hittills på många sektorer närmast bestått i utbyte av information och diskussioner om samarbetsbehov, bl.a. inom ramen för Natosamarbetet för partnerskap för fred. Det internationella samarbetet är redan ganska välutvecklat inom energiförsörjningen. Avtalet om ett internationellt energiprogram (IEP-avtalet) förutsätter att man håller ett obligatoriskt upplag av oljeprodukter på en nivå som motsvarar nettoimporten under 90 dagar och har en solidarisk oljeutdelningsorganisation.

Utgångspunkten för Finlands försörjningsberedskapsåtgärder är att Europeiska unionens inre marknad fungerar. Den inre marknadens snabba utveckling har medfört att Eu-

ropeiska unionens centrala betydelse för utvecklandet av Finlands internationella samarbete inom försörjningsberedskapen har ökat ytterligare. Av denna anledning har Finland under de senaste åren aktivt försökt främja det ömsesidiga samarbetet mellan EU-länderna i försörjningsberedskapsfrågor. Frågan har behandlats mer ingående i utredningen "Uusi lähestymistapa huoltovarmuuteen", som har gjorts på uppdrag av försvars-ekonomiska planeringskommissionen och Försörjningsberedskapscentralen. I Europeiska unionen bereds ett direktiv om kartläggning och klassificering av europeisk kritisk infrastruktur och bedömning av behoven att stärka skyddet av denna.

Finland har omfattande försörjningsberedskapsavtal med Sverige och Norge. Avtalet med Sverige tillämpas tillsvidare inte på grund av den omorganisation som har genomförts i landet. Med Danmark, Estland och Sverige har dessutom överenskommit om samarbete gällande säkerhetsupplagring av olja.

En internationell jämförelse

Allmänt

Med offentlig-privat partnerskap avses i jämförelsen ett sådant samarbete mellan å ena sidan myndigheter och offentliga inrättningar som ansvarar för försörjningsberedskapen och medborgarnas trygghet och å andra sidan privata aktörer, varigenom sådana viktiga funktioner och tjänster kan tryggas som av ekonomiska eller befogenhetsmässiga orsaker inte kan tryggas enbart genom myndighetsåtgärder. Det som framförs i jämförelsen baserar sig delvis på material som har hämtats ur offentliga källor och delvis på svaren på en enkät som har sänds till mälländernas myndigheter.

Norge

Den norska lagstiftningen förutsätter att alla tänkbara resurser används för att trygga säkerheten i samhället, varvid också frivilligorganisationer och privata aktörer ska utnyttjas. I den norska säkerhetsförvaltningen har genomförts en omfattande avregleringspro-

cess, som har medfört att myndigheternas möjlighet att behärska kritiska infrastrukturer har minskat. Därav har uppstått ett stort behov av att öka samarbetet med den privata sektorn. Till exempel inom hälso- och sjukvården existerar ett samarbete mellan myndigheter, privata aktörer och medborgarorganisationer, där staten har varit finansiär. I Norge förekommer offentlig-privat partnerskap inom följande områden: transport och distributionssystem, livsmedelsförsörjning, energiförsörjning, hälsovård och läkemedelsförsörjning, försvarsmedelsindustri och befolkningsskydd.

Sverige

I Sverige används begreppet privat-offentlig samverkan, varvid partnerskapet är en form av denna samverkan. Med partnerskap förstås bestående och officiella samarbetsformer, medan begreppet samverkan kan betyda också inofficiellt samarbete och samarbete av engångsnatur.

Partnerskapet/samverkan baserar sig på frivillighet och därigenom delas riskerna, kunskapen, ansvaret och kostnaderna. Största delen av partnerskaps-/samverkansprojekten koncentrerar sig på beredskapsplanering och infrastruktur. Myndigheterna ska ta initiativ och leda, i vissa fall också finansiera partnerskapet/samverkan, och däri kan delta också kommunal-, regional- eller centralförvaltningen samt sektorsmyndigheter, såsom energi, telekommunikation, vattenverk. Krisberedskapsmyndigheten KBM bär det allmänna ansvaret för partnerskaps-/samverkansverksamheten. I Sverige förekommer privat-offentligt partnerskap/privat-offentlig samverkan inom följande områden: finansiering, transport och distributionssystem, livsmedelsförsörjning (informationsutbyte o.d.), trygghet av tekniska system (informationsutbyte, försörjning av infrastrukturer, gemensamma projekt inom telekommunikation, energi och vattenförsörjning), nät-säkerhet (informationsutbyte, projekt som syftar till att öka den allmänna medvetenheten), energiförsörjning (gemensamma investeringar), hälsovård och läkemedelsförsörjning (projekt som hänför sig till pandemihotet), försvarsmedelsindustri (gemensamma

projekt inom kommunikationen) och befolkningsskydd (sjuktransporter).

Tyskland

Mittelstand Computer Emergency Response Team (MCERT) är ett permanent kompetenscentrum för IT-säkerheten som är gemensamt för det tyska inrikesministeriet, ekonomi- och teknologiministeriet, förbundet för informationsindustri och förbundet för telekommunikation och nya medier (BITCOM) samt industrin. Kompetenscentrumet koncentrerar sig på att stödja små och medelstora företags datasäkerhet. Sedan början av 2006 betjänar MCERT också privatpersoner via den s.k. BürgerCERT-tjänsten, i vilken också medverkar säkerhetscentret för datateknik BSI. BürgerCERT ger allmänna meddelanden och varningar om hot mot och kränkningar av datasäkerheten.

Inrikesministeriet har utöver dessa projekt ingått avtal om sex bilaterala samarbetsprojekt (Memorandum of Understanding MoU) med industrin och teleoperatörerna. Förhandlingarna om dessa avtal inleddes genast efter terrorattackerna i USA 2001. Också inom området för trygghet av en kritisk infrastruktur utvecklar regeringen sekretessbelagda samarbetsplaner tillsammans med de företag som administrerar och äger utvalda kritiska infrastrukturer ("Top 30").

PPP-arrangemangen baserar sig i Tyskland på såväl reglering som frivillighet. Till exempel 91 § i Tysklands aktiebolagslag förpliktar företagen att upprätthålla beredskapsplaner såväl för naturliga och oavsiktliga hot som för hot som hänför sig till terrorism. Dessutom uppmanas företagen att anställa en beredskapschef (Risk Officer). Frivilligheten baserar sig på antagandet att det är i företagens eget intresse att upprätthålla planer och arrangemang för krissituationer, för att handeln ska löpa så störningsfritt som möjligt. Myndigheterna stöder frivilligverksamheten på olika sätt.

Partnerskapsarrangemang förekommer i Tyskland åtminstone inom följande områden: transport och distributionssystem, livsmedelsförsörjning, trygghet av tekniska system, nät-säkerhet, energiförsörjning, hälso-

vård och läkemedelsförsörjning samt befolkningsskydd.

Schweiz

Den schweiziska lagstiftningen om försörjningsberedskaps från 1982 identifierar behovet av samverkan mellan privata ekonomiska aktörer och offentliga myndigheter. Försörjningsberedskapsorganisationen National Economic Supply (NES) som verkar enligt denna lag består av ett samarbetsnätverk, i vilket majoriteten av medlemmarna representerar den privata sektorn. Lagen förpliktar centrala företag att hålla säkerhetsupplag genom att ingå avtal om säkerhetsupplagring med NES. För finansieringen av upplagen beviljas företagen banklån med låg ränta. Företagen äger själva upplagen. På så sätt finns det en av staten understödd kombination av reglering och frivillig verksamhet. I Schweiz bedrivs offentlig-privat samarbete inom följande områden: livsmedelsförsörjning, nätsäkerhet (sammanslutningen InfoSurance, i vilken ingår såväl myndigheter som privata aktörer), energiförsörjning (lagstadgat samarbete mellan elindustrin och NES) samt hälsovård och läkemedelsförsörjning.

Danmark

I Danmark är det offentlig-privata partnerskapet, på samma sätt som i Sverige, ett relativt okänt begrepp, som det finns några exempel på inom det tekniska och sociala området. Däremot baserar sig det mer kända begreppet offentlig-privat samarbete på såväl frivillighet som lagstiftning. Den danska beredskapslagen förpliktar myndigheterna att göra upp beredskapsplaner inom sina egna verksamhetsområden. Om det egna verksamhetsområdet omfattar verksamhet som bedrivs tillsammans med privata aktörer, ska denna införas i planerna. I Danmark bedrivs offentlig-privat samarbete inom följande områden: transport- och distributionssystem, livsmedelsförsörjning, trygghet av tekniska system, nätsäkerhet, energiförsörjning, hälsovård och läkemedelsförsörjning, försvarsmedelsindustri samt befolkningsskydd.

2.3 Bedömning av nuläget

Den finländska lagstiftningen om försörjningsberedskap reviderades huvudsakligen under 1990-talet. I lagen om trygghet av försörjningsberedskapen utvidgades begreppet försörjningsberedskap senast genom en ändring som trädde i kraft 2005 att omfatta allvarliga störningar under normalförhållanden. Sedan lagen om den försvarsekonomiska planeringskommissionen stiftades, dvs. efter 1960 har säkerhetsmiljön och de potentiella hoten helt och hållet förändrats. På grund av att hotbilderna och mångformigheten i samhället har ökat har det offentlig-privata partnerskapet blivit mer omfattande inom försörjningsberedskapen. Även om planeringskommissionen i sitt praktiska arbete sedan den bildades har förnyat de i beredskapen utnyttjade hotbilderna, sin interna organisation och sina arbets sätt till att motsvara nutidens hot, är den nästan femtio år gamla lagen inte formulerad så att den på bästa möjliga sätt beskriver planeringskommissionens nuvarande verksamhetskrav. Att den grundläggande hotbilden har förändrats från ett totalt krig till riskerna i ett nätverkssamhälle ska återspeglas i partnerskapets struktur och den lag som reglerar verksamheten. Också omvärldens kraftiga internationalisering bör då beaktas.

Det offentlig-privata partnerskapet är ett modernt och effektivt sätt att hantera den försörjningsberedskapsrisk som genomsyrar samhället. Den modell som utgör grunden för den försvarsekonomiska planeringskommissionen och som innebär att näringslivet och förvaltningen tillsammans kartlägger riskerna och medlen att hantera dessa risker är värdefull och bör vidareutvecklas. Partnerskap innebär en ömsesidig förbindelse och det måste medföra nytta för alla deltagare. Av den nuvarande lagen framgår inte heller företagets eller poolens ställning och inte heller målet att trygga näringsverksamhetens kontinuitet under störningar och undantagsförhållanden.

Planeringskommissionen, liksom också den nya organisation som håller på att utvecklas, är ur det allmännas synvinkel ett sidoorgan. Av denna orsak ska dess arbets sätt inte heller i framtiden innebära formell maktutövning eller annan reglering, utan förbli rådgivande

till sin form. Också deltagandet ska fortsättningsvis basera sig på frivillighet för personerna och på de bakomliggande organisationernas stöd. Fastän den försvarsekonomiska planeringskommissionen verkar utan formell makt, har organisationen till uppgift att fastställa strategier inom området ekonomisk säkerhet. Denna karaktär skall inte bara bevaras utan ytterligare framhävas.

Grundlagen och den skarpa avgränsning som lagstiftningen förutsätter kräver att lagen avsevärt revideras. Om den nya planeringsorganisationens uppgifter, struktur, sammansättning och arbetssätt måste finnas noggrannare bestämmelser än för närvarande.

Rätten att få uppgifter som är nödvändiga med tanke på försörjningsberedskapen ska bevaras, men bestämmelserna måste vara noggrannare än för närvarande. På motsvarande sätt ska konfidentialiteten bevaras. Också beredskapsplaneringen inom olika branscher och på olika verksamhetsställen är en värdefull tradition. Ett motsvarande resultat har man i många länder eftersträvat genom att av offentliga medel betala ut omfattande kompensationer.

Den försvarsekonomiska planeringskommissionen måste med tanke på den offentliga ekonomin anses vara kostnadseffektiv. I granskningen ska dock beaktas alla kostnader, såsom kostnaden för näringslivets insats och Försörjningsberedskapscentralens verksamhet. Planeringskommissionens interna organisation har nyligen reformerats. Det finns skäl att utnyttja den sakkunskap som har koncentrerats till de nya organen.

På grund av ovan konstaterade faktorer finns det skäl att granska i vilken mån den lagstiftning och förvaltning som hänför sig till den ekonomiska försvarsberedskapen bör utvecklas för att bättre motsvara den föränderliga omvärldens krav och tyngdpunkten i beredskapsförberedelserna.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Målsättning för partnerskapsmodellen

Ett funktionellt effektivt planeringssystem ska kunna producera nyttiga och genomförbara metoder att hantera olika försörjnings-

beredskapskriser. Organisationen ska på ett trovärdigt sätt kunna identifiera sårbara punkter och medel, med vilka dessa kan hanteras. Principen att planeringsansvaret ligger hos den som sköter funktionen i normalförhållanden och i en krissituation, ska bevaras. På grund av den kraftigt ökade växelverkan inom ekonomin är partnerskap nödvändigt nationellt och internationellt, eftersom myndigheterna allt sämre kan behärska nätverken inom ekonomin. Till den funktionella effektiviteten hör också förmågan att behärska försörjningsberedskapsfrågorna som helhet, så att de olika segmenten arbetar på ett jämförbart sätt enligt hotbilder och tillgängliga resurser.

Verksamheten ska vara ledd, systematisk, väldokumenterad och stödja den säkerhetspolitiska linjen till den del det är fråga om trygghet av samhällets vitala funktioner. Organisationen ska vara tillräckligt sensitiv för att kunna upptäcka förändringar och kunna inrikta aktionerna enligt situationens krav. Eftersom det är fråga om en partnerskapsorganisation, ska ledningssignalerna vara dubbelriktade. Verksamheten ska kunna ledas också under allvarliga kriser.

Planeringsorganisationen ska vara godtagbar för medborgarna, företagen och myndigheterna. Detta förutsätter att verksamheten är genomskinlig. Å andra sidan ska de i nationellt intresse behövliga uppgifternas konfidentialitet kunna garanteras. Organisationens offentlighetsbild har blivit allt viktigare. Partnerskap förutsätter också att den privata sektor som deltar i verksamheten godkänner verksamheten och är villig att delta i den med en aktiv insats. Den privata parten ska genuint kunna delta i utformandet av målsättningen och i det praktiska beredskapsarbetet.

Organisationen får inte råka i konflikt med andra myndigheter eller hjälporgan med uppgifter inom beredskapen eller totalförsvaret. Sådana parallella aktörer är bl.a. säkerhets- och försvarskommittén, ministeriernas beredskapschefs- och beredskapssekreterarmöten samt delegationen för hälso- och sjukvården under undantagsförhållanden.

Också den nya modellen ska basera sig på partnerskap. En del av området ekonomisk säkerhet sköts genom reglering, där beredskapsförberedelserna är en lagstadgad upp-

gift som övervakas av myndigheterna. Sådana förberedelser är inte egentligt partnerskap. Att lägga ut funktioner innebär inte heller något egentligt partnerskap, utan snarare en kundrelation. I samband med att funktioner läggs ut köper beställaren krisberedskap i önskad omfattning och betalar marknadspris för det. Utläggandet av funktioner ska dock genomföras så att det inte i en krissituation försvagar medborgarnas tillgång till hälsovårdstjänster (avbrott i servicekedjorna eller försvagning av den regionala täckningen). Ett viktigt kriterium är också en avtalsbaserad och ömsesidig förbindelse mellan det allmänna och de privata aktörerna. Partnerskapet måste förbli kärntanken.

Planeringssystemet ska vara anpassat till dynamiken på den världsomfattande fria marknad som öppnar sig och på EU:s inre marknad. Planeringsorganisationen och dess uppdrag ska vara sådana att de alltid beaktar försörjningsberedskapens hela omvärld och inte granskar frågor enbart ur nationell synvinkel. Den nationella säkerheten kan råka i konflikt med den internationella omvärldens krav. För en eventuell kollisionssituation är det nödvändigt att känna till marknadens funktion och lagstiftningen. Begränsande faktorer kan uppkomma ur strukturpolitiken eller konkurrenslagstiftningen. Den nya organisationen ska kunna framträda som samtalspart eller till och med som Finlands nationella representant i olika organ.

Den nya grundlagen och lagstiftningens ökade krav på noggrannhet förutsätter att verksamhetens laggrund uttrycks exakt och att verksamheten är juridiskt klanderfri ur de privata aktörernas och det offentliga samfundets synvinkel. Den framväxande konkurrenslagstiftningen i Europeiska unionen och i Finland, upphandlingslagstiftningen och andra normer som styr markanden ska beaktas i författningarna och i det praktiska arbetet. Det är också viktigt att jävfrågorna beaktas.

Även lönsamheten är ett viktigt mål. Beredskapsplaneringen ska även i fortsättningen integreras i de befintliga organisationerna. Om beredskapsplaneringen betraktas som en del av den normala riskhanteringen, orsakar enbart planeringen relativt små kostnader. Endast konkreta beredskapsförberedelser kan

ersättas med offentliga medel. Statens produktivhetsprogram förutsätter avsevärda personalminskningar, som även gäller beredskapsärendena inom statsförvaltningen. Den nya modellen ska också vara förenlig med den kontinuitetsplanering som hänför sig till företagets riskhantering. Organisationen och målsättningen ska vara inifrån styrbara på ett sådant sätt att den kontinuitetsplanering som hänför sig till affärsverksamheten och samhällets säkerhetsintresse bildar en helhet.

Försörjningsberedskapsrådet

Det föreslås att statsrådet utnämner ett försörjningsberedskapsråd för en period på högst fyra år. Till medlemmar i rådet kallas representanter för näringslivet, förvaltningen och den tredje sektorn, så att sammansättningen motsvarar de viktigaste aktörerna med tanke på försörjningsberedskapen. Försörjningsberedskapsrådet består av 22–26 medlemmar. Rådet har en ordförande och en eller två vice ordförande. Ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna representerar näringslivet.

Försörjningsberedskapsrådet lägger för statsrådet fram förslag till granskning av målen för försörjningsberedskapen, förslag till utveckling av lagstiftningen inom området samt översikter som ska publiceras om läget inom landets försörjningsberedskap och andra ställningstaganden på allmän nivå. Försörjningsberedskapsrådet lägger för handels- och industriministeriet fram förslag till medlemmar i Försörjningsberedskapscentralen styrelse. Rådet sammanträder två gånger per år på ordförandens kallelse. Besluten fattas på föredragning av generalsekreteraren eller av denne förordnad person. Försörjningsberedskapscentralens verkställande direktör är rådets generalsekreterare och förordnar bland ämbetsverkets personal ett behövligt antal andra sekreterare.

Styrelsen

Det föreslås att handels- och industriministeriet utser en styrelse för Försörjningsberedskapscentralen för en mandatperiod på två år. Rådet ger ministeriet förslag till styrel-

semedlemmar. Styrelsen består inklusive ordföranden och vice ordföranden av 9—11 medlemmar, varav minst fyra representerar näringslivet. Styrelsen leder det arbete som utförs i sektorerna och poolerna genom att kvartalsvis fastställa målen för verksamheten samt följa arbetet utifrån verkställande direktörens rapportering.

Förhållandet mellan partnerskapet och myndighetsstyrningen kunde variera inom olika sektorer beroende på det allmänna arbetssättet inom respektive sektor. Sektorer med stark myndighetsstyrning kunde vara klart myndighetsledda, medan det inom sektorer med friare marknadsstyrning klart kunde vara fråga om partnerskap mellan privata aktörer och statsmakten.

Styrelsen beslutar om Försörjningsberedskapscentralens årliga budget och gör upp bokslut. Till budgeten hänför sig en verksamhetsplan, i vilken fastställs målen för säkerhetsupplagringen och andra projekt som genomförs med medel ur försörjningsberedskapsfonden. Styrelsen fattar beslut om sådana ekonomiska projekt som är ovanliga med beaktande av omfattningen och arten av inrättningens verksamhet. Vid ekonomiskt eller principiellt viktiga beslut är föredraganden Försörjningsberedskapscentralens verkställande direktör och i andra ärenden en av denne förordnad tjänsteman. Verkställande direktören är inte styrelsemedlem. Om jämfäggorna blir en stor komplikation, kan styrelsen behandla enskilda affärstransaktioner med en begränsad sammansättning, såsom direktionsens nuvarande arbetsutskott vid Försörjningsberedskapscentralen. Affärer avgörs dock endast undantagsvis av styrelsen. På styrelsemedlemmarnas ansvar ska i tillämpliga delar tillämpas vad som i lagen om statliga affärsverk (1185/2002) bestäms om styrelsens ansvar.

Styrelsen förordnar en sekreterare bland Försörjningsberedskapscentralens personal. Om den interna organisationen, rätten att delegera beslutanderätten, beredningen av ärenden och om förfarandena vid beslutsfattandet bestäms i en arbetsordning som fastställs av styrelsen. Styrelsen sammanträder en gång i månaden på ordförandens kallelse. Styrelsen övervakar direktörens verksamhet och svarar för att finansförvaltningen och den

interna kontrollen har ordnats på ett ändamålsenligt sätt.

Verkställande direktören

Det föreslås att handels- och industriministeriet utnämner en direktör i arbetsavtalsförhållande. Eftersom direktören har ett betydande kommersiellt ansvar men inte utövar administrativ beslutanderätt, är ett arbetsavtalsförhållande eller ett verkställandedirektörsavtal den rätta formen av anställningsförhållande.

Verkställande direktören har en tudelad uppgift. Verkställande direktören är å ena sidan högsta föredragande för Försörjningsberedskapsrådet och å andra sidan operativ direktör vid användningen av försörjningsberedskapsfondens medel. Verkställande direktören har det operativa ansvaret för inrättningens verksamhet och användningen av fondens medel samt berednings- och verkställighetsansvaret för de ärenden som hör till Försörjningsberedskapsrådets beslutanderätt. Verkställande direktören fattar beslut om andra projekt än sådana ekonomiska projekt som är ovanliga till sin omfattning och art.

Bland Försörjningsberedskapscentralens personal ska utses biträdande direktörer och andra ansvariga personer med tillräckliga befogenheter enligt ärendenas omfattning och antal. Någon av de biträdande direktörerna kan koncentrera sig på att följa upp och koordinera sektorernas och poolernas arbete.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen har inga betydande ekonomiska konsekvenser. Den försvarsekonomiska planeringskommissionens årsbudget har varit cirka 1,7 miljoner euro. Fyra pooler har en heltidsanställd beredskapschef. I de övriga poolerna sköts planeringen och de administrativa uppgifterna i den branschorganisation som har undertecknat poolavtalet. Resten är huvudsakligen kostnader för projekt, planeringsseminarier och motsvarande evenemang. Summan av de arvoden som utbetalas

för kommittéarbetet är cirka 75 000 euro per år. Planeringskommissionens utgifter har täckts av medel ur försörjningsberedskapsfonden, som står utanför statsbudgeten. Med undantag av mötesarvodena betalas inga löner eller arvoden för planeringsarbetet. Till medlemmarnas bakomliggande organisationer betalas inte heller ersättning för använd arbetstid.

Utgifterna för den nya partnerskapsmodellen är avsedda att täckas med medel ur försörjningsberedskapsfonden på samma sätt som nu. Modellen måste med tanke på den offentliga ekonomin anses vara kostnadseffektiv.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Den föreslagna nya modellen baserar sig i likhet med försvarsekonomiska planeringskommissionen på partnerskap mellan den offentliga och den privata sektorn. På grund av en kraftigt ökad växelverkan inom ekonomin är partnerskap nödvändigt nationellt och internationellt, eftersom myndigheterna allt sämre kan behärska nätverken inom ekonomin.

Avsikten är att beredskapsplaneringen även i fortsättningen integreras i de befintliga organisationerna. Om beredskapsplaneringen betraktas som en del av den normala riskhanteringen, orsakar enbart planeringen relativt små kostnader. Endast konkreta beredskapsförberedelser kan ersättas med offentliga medel. Statens produktivhetsprogram förutsätter avsevärda personalminskningar, som även gäller beredskapsärendena inom statsförvaltningen.

Propositionen avser att den nya organisationsmodellen inte ska stå i konflikt med andra myndigheter eller hjälporgan som sköter beredskap eller totalförsvar. Sådana parallella aktörer är bl.a. säkerhets- och försvarskommittén, ministeriernas beredskapschefs- och beredskapssekreterarmöten samt delegationen för hälso- och sjukvården under undantagsförhållanden.

Det nya försörjningsberedskapsrådet föreslås bestå av 22–26 medlemmar. Ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna föreslås representera näringslivet.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Det praktiska genomförandet av försörjningsberedskapen har i Finland länge baserat sig på samarbete mellan det allmänna och näringslivet inom den försvarsekonomiska planeringskommissionens organisation. Planeringskommissionen har samordnat den bästa sakkunskapen inom näringslivet och förvaltningen under normalförhållanden till stöd för beredskapsplaneringen och den ledning som behövs under undantagsförhållanden.

Det offentlig-privata partnerskapet är ännu i dag ett modernt och effektivt sätt att hantera den försörjningsberedskapsrisk som genomsvårar samhället. Ett funktionellt effektivt planeringssystem kan producera nyttiga och genomförbara metoder att hantera olika försörjningsberedskapskriser. Till den funktionella effektiviteten hör också förmågan att behärska försörjningsberedskapsfrågorna som helhet, så att de olika segmenten arbetar på ett jämförbart sätt enligt hotbilder och tillgängliga resurser. Den först nyligen omorganiserade modell som utgör grunden för den försvarsekonomiska planeringskommissionen och som innebär att den privata och den offentliga sektorn tillsammans kartlägger riskerna och medlen för att hantera dessa risker, är ett värdefullt system som är värt att bevaras.

Partnerskapsmodellen ska vara godtagbar för medborgarna, företagen och myndigheterna. Detta förutsätter att verksamheten är genomskinlig. Å andra sidan ska de i nationellt intresse behövliga uppgifternas konfidentialitet kunna garanteras. Organisationens offentlighetsbild har blivit allt viktigare. Partnerskap förutsätter också att den privata sektor som deltar i verksamheten godkänner verksamheten och är villig att delta i den med en aktiv insats. Den privata partnern ska genuint kunna delta i utformandet av målsättningen och i det praktiska beredskapsarbetet.

5 Beredningen av propositionen

Handels- och industriministeriet tillsatte den 26 oktober 2005 en kommitté för utvecklande av den ekonomiska försvarsberedskaps-

pen. Kommittén skulle bedöma i vilken mån den lagstiftning och förvaltning som hänförs till försvarsberedskapen bör utvecklas för att bättre motsvara den föränderliga omvärl-

dens krav och tyngdpunkten i beredskapsförberedelserna. Det förslag som nu föreligger baserar sig på denna kommittés framställning.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lag om tryggnad av försörjningsberedskapen

4 §. Säkerhetsärenden ingår i flera ministeriers ansvarsområden. Statsrådets kansli har till uppgift att sköta statsrådets gemensamma förberedelser för undantagsförhållanden. Varje ministerium utvecklar försörjningsberedskapen inom sitt eget ansvarsområde. Samordningen av beredskapsförberedelserna sköts också delområdesvis, som till exempel i fråga om försörjningsberedskapen. I organiseringen av den ekonomiska försvarsberedskapen kan man utgå ifrån att den organiseras för det förvaltningsområde som verksamheten huvudsakligen hänför sig till. Beredskapsförberedelserna är varje myndighets skyldighet inom sitt eget ansvarsområde.

I statsrådets förordning om handels- och industriministeriet (467/2003) föreskrivs att tryggnaden av försörjningsberedskapen hör till ministeriets uppgifter. Enligt 4 § i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen svarar handels- och industriministeriet för utvecklandet av försörjningsberedskapen och har för närvarande den högsta ledningen av förberedelserna. På grund av verksamhetens karaktär föreslås att denna organiseringsmodell fortfarande bibehålls. I Finland inrättas från och med den 1 januari 2008 ett arbets- och näringsministerium.

5 §. Paragrafen föreslås innehålla en allmän beskrivning av Försörjningsberedskapscentralen och dess organisation. Inrättningen ska ha en styrelse och en verkställande direktör, som ersätter den nuvarande direktionen och generaldirektören samt dessutom en administrativ byrå. I anslutning till Försörjningsberedskapscentralen ska finnas ett auktoritativt råd som representerar de aktörer som är viktigast med tanke på försörjningsberedskapen och som permanenta organ sektorer och pooler som leder beredskapsplaneringen inom sina verksamhetsområden samt branschföretagens beredskapsplanering.

Ledningen av och tillsynen över Försörjningsberedskapscentralen ska ankomma på handels- och industriministeriet.

6 §. På Försörjningsberedskapscentralen har i egenskap av sakkunniginrättning ankommit planeringsuppgifter och operativa uppgifter i anslutning till upprätthållandet och utvecklandet av landets försörjningsberedskap. Försörjningsberedskapscentralen har bistått ministeriet i arbetet på att utveckla försörjningsberedskapen, genom att kontinuerligt analysera försörjningsberedskapsläget inom olika områden, genom att lägga fram utvecklingsinitiativ för ministeriet och genom att svara för verkställandet av lagstiftningen om försörjningsberedskapen, till exempel gällande säkerhetsupplagringen. Försörjningsberedskapscentralen sköter också försörjningsberedskapsfonden, som står utanför statsbudgeten. Dessa uppgifter är fortfarande aktuella.

Försörjningsberedskapscentralens uppgifter enligt paragrafen indelas i grupper som hänför sig till utvecklande av det offentlig-privata partnerskapet, stödande av det planeringsarbete som utförs av de permanenta organ som verkar i anslutning till inrättningen, skötseln av försörjningsberedskapsfonden, säkerställande av funktionen hos livsviktiga tekniska system och tryggnad av kritisk produktion, administreringen av den obligatoriska upplagringen och skyddsupplagringen samt utrednings- och forskningsverksamhet inom verksamhetsområdet.

7 §. Den nuvarande Försörjningsberedskapscentralen har en direktion. Om direktionens uppgifter, medlemsantal samt tillsättandet av direktionen bestäms i förordningen om Försörjningsberedskapscentralen. Statsrådet utser direktionsmedlemmarna för tre år i sänder. Majoriteten av medlemmarna har representerat förvaltningsområden som är viktiga med tanke på de allmänna målen för försörjningsberedskapen. Tre medlemmar har representerat näringslivet. Statsrådet har utsett ordföranden och vice ordföranden bland direktionens medlemmar. För behandlingen

av affärstransaktioner och andra förbindelser i anslutning till statens säkerhetsupplagring har statsrådet förordnat en så kallad begränsad sammansättning av direktionen.

Paragrafen föreslås innehålla bestämmelser om Försörjningsberedskapscentralens styrelse. Handels- och industriministeriet ska utse en styrelse för Försörjningsberedskapscentralen efter att ha hört Försörjningsberedskapsrådet. Styrelsens mandatperiod ska vara två år. Rådet ska för handels- och industriministeriet lägga ett fram förslag till styrelsemedlemmar. Styrelsen ska utöver ordföranden och vice ordföranden bestå av 7—9 medlemmar. Minst fyra av medlemmarna ska representera näringslivet. På styrelsemedlemmarnas ansvar ska i tillämpliga delar tillämpas vad som i lagen om statliga affärsverk (1185/2002) bestäms om styrelsens ansvar. Handels- och industriministeriet ska fastställa styrelsens arvoden.

8 §. Paragrafen föreslås innehålla bestämmelser om Försörjningsberedskapscentralens styrelses uppgifter. De uppgifter som anges i paragrafen kan grupperas i uppgifter som hänför sig till administreringen och övervakningen av Försörjningsberedskapscentralen och försörjningsberedskapsfonden, deras ekonomi samt ledningen och organiseringen av verksamheten vid de permanenta organ som finns i anslutning till Försörjningsberedskapscentralen.

8 a §. Enligt lagen och förordningen om tryggnad av försörjningsberedskapen är chefen för Försörjningsberedskapscentralen en av statsrådet utnämnd överdirektör i arbetsavtalsförhållande. Eftersom inrättningens direktör ska ha ett avsevärt kommersiellt ansvar men inte i betydande grad ska utöva administrativ beslutanderätt, kan ett verkställandedirektörsavtal i fortsättningen betraktas som den rätta formen av anställningsförhållande.

Enligt paragrafen ska Försörjningsberedskapscentralens verkställande direktör utnämnas av handels- och industriministeriet.

8 b §. Paragrafen föreslås innehålla noggrannare definitioner av verkställande direktörens uppgifter. Å ena sidan ska verkställande direktören vara högsta föredragande för Försörjningsberedskapsrådet och å andra sidan operativ direktör vid användningen av

försörjningsberedskapsfondens medel. Verkställande direktören ska ha det operativa ansvaret för inrättningens verksamhet och användningen av fondens medel samt berednings- och verkställighetsansvaret för de ärenden som hör till Försörjningsberedskapsrådets beslutanderätt. Verkställande direktören ska fatta beslut om andra projekt än sådana ekonomiska projekt som är ovanliga till sin omfattning och art.

8 c §. Det högsta organet i försvarsekonomiska planeringskommissionens organisation, den av statsrådet förordnade planeringskommissionen, består av ledande personer och sakkunniga på hög nivå inom förvaltningen och näringslivet. Planeringskommissionens möte utser centralsektionens medlemmar, behandlar övergripande linjefrågor och granskar läget inom försörjningsberedskapen som helhet.

Paragrafen föreslås innehålla bestämmelser om det nya försörjningsberedskapsrådet som utnämns av statsrådet för en period på högst fyra år. Till medlemmar i rådet ska kallas representanter för näringslivet, förvaltningen och den tredje sektorn, så att sammansättningen motsvarar de viktigaste aktörerna med tanke på försörjningsberedskapen. Försörjningsberedskapsrådet ska utöver ordföranden bestå av 21—25 medlemmar, varav högst hälften ska representera förvaltningen. Rådet ska ha en ordförande och en eller två vice ordförande. Ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna ska representera näringslivet.

Försörjningsberedskapsrådet ska upprätthålla och utveckla partnerskapsnätverket inom området, för statsrådet lägga fram förslag till granskning av målen för försörjningsberedskapen, förslag till utveckling av lagstiftningen inom området samt översikter som ska publiceras om läget inom landets försörjningsberedskap och andra ställningstaganden på allmän nivå. Försörjningsberedskapsrådet ska för handels- och industriministeriet lägga fram förslag till medlemmar i Försörjningsberedskapscentralen styrelse. Rådet ska sammanträda några gånger per år på ordförandens kallelse.

8 d §. Paragrafen föreslås innehålla bestämmelser om sektorerna och poolerna som är permanenta samarbetsorgan i anslutning

till Försörjningsberedskapscentralen och fungerar på samma sätt som kommittéer och leder beredskapsplaneringen inom sina branscher och branschföretagens beredskapsplanering. Det praktiska genomförandet av försörjningsberedskapen har i Finland länge baserat sig på samarbete mellan det allmänna och näringslivet. Det offentlig-privata partnerskapet är ännu i dag ett modernt och effektivt sätt att hantera den försörjningsberedskapsrisk som genomsyrar samhället. Den först nyligen omorganiserade modell som utgör grunden för den försvarsekonomiska planeringskommissionen och som innebär att den privata och den offentliga sektorn tillsammans kartlägger riskerna och medlen att hantera dessa risker, är ett värdefullt system som är värt att utveckla. Partnerskap förutsätter också att den privata sektor som deltar i verksamheten godkänner verksamheten och är villig att delta i den med en aktiv insats. Den privata partnern ska genuint kunna delta i utformandet av målsättningen och i det praktiska beredskapsarbetet.

De permanenta samarbetsorganen omfattar alla de områden inom näringslivet och förvaltningen som är viktiga med tanke på försörjningsberedskapen. Sektorerna ska även i fortsättningen vara omfattande områdesvisa, samarbetsorganisationer som består av myndigheter, branschorganisationer och de viktigaste aktörerna. Deras allmänna uppgift ska vara att leda, koordinera och följa upp beredskapsförberedelserna och försörjningsberedskapen inom sina områden. Poolerna ska fortfarande svara för de operativa beredskapsförberedelserna under näringslivets ledning. Poolerna ska vara organ som baserar sig på poolavtal mellan Försörjningsberedskapscentralen och näringslivets organisationer eller företag. De ska tillsammans med branschföretagen ha till uppgift att följa upp, utreda, planera och bereda åtgärder för utvecklande av försörjningsberedskapen inom sina branscher.

8 e §. Planeringskommissionens nuvarande organ har med stöd av 3 och 4 § i lagen om den försvarsekonomiska planeringskommissionen rätt att få uppgifter av myndigheter och företag. Rätten att få uppgifter är förenad med en straffrättslig sanktion, men den har inte tillämpats i praktiken. Rätten att få upp-

gifter som är nödvändiga med tanke på försörjningsberedskapen ska fortfarande bevaras, men om den måste finnas noggrannare bestämmelser än för närvarande. På motsvarande sätt ska konfidentialiteten bevaras.

9 §. En ny revisionslag (459/2007) trädde i kraft den 1 februari 2007. Paragrafens hänvisning till den upphävda revisionslagen ändras till en hänvisning till den nya revisionslagen.

12 a §. Paragrafen gäller fastställande av Försörjningsberedskapscentralens bokslut och möjligheten att redovisa försörjningsberedskapsfondens överskott i statsbudgeten. Den i paragrafen nämnda direktionen för Försörjningsberedskapscentralen ersätts med ordet styrelse.

14 §. Paragrafens hänvisning till den upphävda lagen om statens affärsverk ändras till en hänvisning till lagen från 2002.

15 §. Med medel ur försörjningsberedskapsfonden täcks de utgifter som föranleds av Försörjningsberedskapscentralens och försvarsekonomiska planeringskommissionens verksamhet. Utöver det har annanstans i lagstiftningen bestämts om de kostnader som kan täckas med medel ur försörjningsberedskapsfonden. Paragrafens omnämnande av den försvarsekonomiska planeringskommissionen ska ersättas med omnämnande av Försörjningsberedskapsrådet.

17 a §. Paragrafen ska innehålla en sanktion på bötesnivå som effektiviserar rätten att få uppgifter för tryggnad av försörjningsberedskapsorganisationens uppgifter enligt denna lag.

1.2 Lag om upphävande av lagen om den försvarsekonomiska planeringskommissionen

Det föreslås att de beslutsfattande organen hos försvarsekonomiska planeringskommissionen och Försörjningsberedskapscentralen slås ihop till en ny försörjningsberedskapsorganisation genom att lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen ändras och att lagen om den försvarsekonomiska planeringskommissionen upphävs.

2 Närmare bestämmelser

Det föreslås att närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom en förordning av statsrådet med stöd av 16 § i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (688/2005). Detta genomförs genom en komplettering av förordningen om Försörjningsberedskapscentralen (1391/1992).

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 december 1992 om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992) 4—8 §, 9 § 1 mom., 12 a §, 14 § 3 mom. och 15 §, av den 9 § 1 mom. samt 12 a och 15 § sådana de lyder i lag 688/2005 samt
fogas till lagen nya 8 a—8 e § och en ny 17 a § som följer:

Myndigheter som svarar för försörjningsberedskapen

4 §

Utvecklandet av försörjningsberedskapen och samordningen av beredskapsförberedelserna ankommer på handels- och industriministeriet. Varje ministerium skall utveckla försörjningsberedskapen inom sitt eget ansvarsområde.

5 §

För utvecklandet och upprätthållandet av försörjningsberedskapen finns Försörjningsberedskapscentralen. Försörjningsberedskapscentralen har en styrelse och en verkställande direktör. I anslutning till centralen finns Försörjningsberedskapsrådet samt som permanenta samarbetsorgan sektorer och pooler som fungerar på samma sätt som kommittéer.

Ledningen av och tillsynen över centralen ankommer på handels- och industriministeriet.

6 §

Försörjningsberedskapscentralen har till uppgift att

1) utveckla samarbetet mellan den offentliga förvaltningen och näringslivet i frågor som gäller försörjningsberedskapen,

2) säkerställa funktionen hos sådana tekniska system som är livsviktiga med tanke på försörjningsberedskapen,

3) trygga kritisk varu- och tjänsteproduktion samt sådan produktion som stöder det militära försvaret,

4) sköta den obligatoriska upplagringen och skyddsupplagringen,

5) i statens säkerhetsupplag hålla sådana material som är nödvändiga för uppnåendet av målen enligt 1 § och fullgörandet av de internationella avtalsförpliktelser som är bindande för Finland.

Bestämmelser om Försörjningsberedskapscentralens andra uppgifter som är nödvändiga för tryggnad av försörjningsberedskapen kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Verksamheten vid Försörjningsberedskapscentralen leds av en styrelse som inklusive ordföranden och vice ordföranden består av minst 9 och högst 11 medlemmar, varav minst 4 representerar näringslivet. Styrelsens mandatperiod är två år. Handels- och industriministeriet utser ordföranden, vice ordföranden och övriga medlemmar efter att ha hört Försörjningsberedskapsrådet. På ordförandens, vice ordförandens och de övriga styrelsemedlemmarnas ansvar tillämpas vad som i lagen om statliga affärsverk (1185/2002) bestäms om styrelsens ansvar.

Handels- och industriministeriet fastställer styrelsens arvoden.

8 §

Styrelsen har till uppgift att

- 1) leda Försörjningsberedskapscentralens verksamhet
- 2) styra sektorernas och poolernas verksamhet,
- 3) utse medlemmarna i sektorerna och godkänna de poolavtal som ingås med samarbetsparterna,
- 4) ha hand om försörjningsberedskapsfondens förvaltning samt se till att ekonomin och verksamheten ordnas på behörigt sätt,
- 5) besluta om Försörjningsberedskapscentralens budget och verksamhetsplan,
- 6) upprätta bokslut och verksamhetsberättelse
- 7) ansvara för att Försörjningsberedskapscentralens bokföring och interna revision ordnas på behörigt sätt.

8 a §

Försörjningsberedskapscentralens verkställande direktör utnämns av handels- och industriministeriet.

8 b §

Verkställande direktören har till uppgift att

- 1) leda Försörjningsberedskapscentralens verksamhet och förvaltning enligt de anvisningar som styrelsen har meddelat,
- 2) lämna styrelsen och dess medlemmar sådana uppgifter som behövs för att styrelsen skall kunna sköta sina uppgifter,
- 3) anställa Försörjningsberedskapscentralens personal,
- 4) bereda ärenden som tas upp för beslut i styrelsen eller Försörjningsberedskapsrådet med undantag av utnämningen av verkställande direktör samt verkställa besluten,
- 5) vara generalsekreterare för Försörjningsberedskapsrådet.

8 c §

Försörjningsberedskapsrådet har till uppgift att upprätthålla och utveckla kontakterna med de viktigaste samarbetsparterna, följa

försörjningsberedskapens tillstånd och utveckling samt lägga fram åtgärdsförslag.

Statsrådet utnämner minst 22 och högst 26 personer till medlemmar i Försörjningsberedskapsrådet för en mandatperiod på högst fyra år. Ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna skall representera näringslivet. Försörjningsberedskapsrådet lägger för handels- och industriministeriet fram förslag till medlemmar i styrelsen.

8 d §

Försörjningsberedskapscentralens styrelse utser sakkunniga som företräder olika områden av försörjningsberedskap till medlemmar i sektorerna, vars uppgift är att bedöma försörjningsberedskapens tillstånd och främja samarbetet mellan myndigheter och näringsliv i försörjningsberedskapsfrågor.

Pooler inrättas genom avtal mellan centralen och privata aktörer för att sörja för bransch- och företagsspecifika beredskapsförberedelser.

8 e §

Försörjningsberedskapscentralen, sektorerna och poolerna har rätt att av näringsidkare och näringslivets organisationer få uppgifter om produktionskapacitet, lokaler, personalresurser och andra omständigheter som är nödvändiga för att åligganden enligt denna lag skall kunna skötas. I fråga om de uppgifter som fås med stöd av denna lag iaktas vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om handlingssekretess samt tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande.

9 §

På Försörjningsberedskapscentralens bokföring tillämpas bokföringslagen (1336/1997) och på revisionen revisionslagen (459/2007).

12 a §

Statsrådet fastställer Försörjningsberedskapscentralens bokslut, som består av resultaträkning, balansräkning och verksamhetsberättelse. Vid fastställandet av bokslutet kan statsrådet på framställning av centralens styrelse besluta om överföring till statsbud-

geten av sådana medel som influtit till försörjningsberedskapsfonden, om de inte är nödvändiga för förverkligandet av de mål för försörjningsberedskapen som uppställts av statsrådet med stöd av 2 § 2 mom. eller för täckande av utgifter enligt 15 §.

14 §

—————
 Beträffande aktier som ägs av Försörjningsberedskapscentralen och centralens övriga investeringar tillämpas 3 § 2 mom. i lagen om statens affärsverk (1185/2002).

15 §

Med medel ur försörjningsberedskapsfonden täcks de utgifter som föranleds av För-

sörjningsberedskapscentralens och Försörjningsberedskapsrådets verksamhet samt de utgifter som i andra lagar har bestämts att skall täckas med medel ur försörjningsberedskapsfonden.

17 a §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att inom föreskriven tid lämna en uppgift som har begärts med stöd av 8 c § eller ger en felaktig uppgift, skall för *försörjningsberedskapsförseelse* dömas till böter.

—————
 Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag

om upphävande av lagen om den försvarsekonomiska planeringskommissionen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §	2 §	
Genom denna lag upphävs lagen av den 20 maj 1960 om den försvarsekonomiska plane- ringskommissionen (238/1960).	Denna lag träder i kraft den	20 .

Helsingfors den 9 november 2007

Republikens President

TARJA HALONEN

Handels- och industriminister *Mauri Pekkarinen*

Lag

om ändring av lagen om tryggande av försörjningsberedskapen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 december 1992 om tryggande av försörjningsberedskapen (1390/1992) 4—8 §, 9 § 1 mom., 12 a §, 14 § 3 mom. och 15 §, av dem 9 § 1 mom. samt 12 a och 15 § sådana de lyder i lag 688/2005 samt
fogas till lagen nya 8 a—8e § och en ny 17 a § som följer:

Gällande lydelse

Myndigheter som svarar för försörjningsberedskapen

4 §

Handels- och industriministeriet svarar för utvecklandet av försörjningsberedskapen och har den högsta ledningen av förberedelserna.

Varje förvaltningssektor skall utveckla försörjningsberedskapen inom sitt eget verksamhetsområde på det sätt som stadgas i 40 § beredskapslagen.

5 §

För utvecklandet och upprätthållandet av försörjningsberedskapen finns en Försörjningsberedskapscentral.

Försörjningsberedskapscentralen är administrativt underställd handels- och industriministeriet.

6 §

Försörjningsberedskapscentralen skall utveckla samarbetet mellan den offentliga förvaltningen och näringslivet i fråga om ekonomiska förberedelser, samordna den offentliga förvaltningens ekonomiska förberedelser,

Föreslagen lydelse

Myndigheter som svarar för försörjningsberedskapen

4 §

Utvecklandet av försörjningsberedskapen och samordningen av beredskapsförberedelserna ankommer på handels- och industriministeriet. Varje ministerium skall utveckla försörjningsberedskapen inom sitt eget ansvarsområde.

5 §

För utvecklandet och upprätthållandet av försörjningsberedskapen finns Försörjningsberedskapscentralen. Försörjningsberedskapscentralen har en styrelse och en verkställande direktör. I anslutning till centralen finns Försörjningsberedskapsrådet samt som permanenta samarbetsorgan sektorer och pooler som fungerar på samma sätt som kommittéer.

Ledningen av och tillsynen över centralen ankommer på handels- och industriministeriet.

6 §

Försörjningsberedskapscentralen har till uppgift att

1) utveckla samarbetet mellan den offentliga förvaltningen och näringslivet i frågor som gäller försörjningsberedskapen,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

säkerställa funktionen hos de tekniska system som är nödvändiga med tanke på försörjningsberedskapen, trygga kritisk varu- och tjänsteproduktion samt sköta statens säkerhetsupplagring och övriga uppgifter enligt vad som särskilt bestämts. (2.9.2005/688).

Vid säkerhetsupplagringen skall Försörjningsberedskapscentralen iaktta företagsekonomiska principer med beaktande av att försörjningsberedskapen tryggas.

7 §

Försörjningsberedskapscentralen har en direktion, om vars uppgifter, medlemsantal och tillsättande stadgas genom förordning. Genom förordning kan stadgas att direktionen kan behandla vissa ärenden i begränsad sammansättning.

8 §

Försörjningsberedskapscentralen har en överdirektör och personal i arbetsavtalsförhållande. Om anställning och uppsägning av dem samt om deras uppgifter och förmåner stadgas genom förordning.

2) säkerställa funktionen hos sådana tekniska system som är livsviktiga med tanke på försörjningsberedskapen,

3) trygga kritisk varu- och tjänsteproduktion samt sådan produktion som stöder det militära försvaret,

4) sköta den obligatoriska upplagringen och skyddsupplagringen,

5) i statens säkerhetsupplag hålla sådana material som är nödvändiga för uppnåendet av målen enligt 1 § och fullgörandet av de internationella avtalsförpliktelser som är bindande för Finland.

Bestämmelser om Försörjningsberedskapscentralens andra uppgifter som är nödvändiga för tryggande av försörjningsberedskapen kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Verksamheten vid Försörjningsberedskapscentralen leds av en styrelse som inklusive ordföranden och vice ordföranden består av minst 9 och högst 11 medlemmar, varav minst 4 representerar näringslivet. Styrelsens mandatperiod är två år. Handels- och industriministeriet utser ordföranden, vice ordföranden och övriga medlemmar efter att ha hört Försörjningsberedskapsrådet. På ordförandens, vice ordförandens och de övriga styrelsemedlemmarnas ansvar tillämpas vad som i lagen om statliga affärsverk (1185/2002) bestäms om styrelsens ansvar.

Handels- och industriministeriet fastställer styrelsens arvoden.

8 §

Styrelsen har till uppgift att

1) leda Försörjningsberedskapscentralens verksamhet

2) styra sektorernas och poolernas verksamhet,

3) utse medlemmarna i sektorerna och godkänna de poolavtal som ingås med samarbetsparterna,

4) ha hand om försörjningsberedskapsfondens förvaltning samt se till att ekonomin och verksamheten ordnas på behörigt sätt,

5) besluta om Försörjningsberedskapscentralens budget och verksamhetsplan,

6) upprätta bokslut och verksamhetsberättelse

7) ansvara för att Försörjningsberedskaps-

centralens bokföring och interna revision ordnas på behörigt sätt.

8 a §

Försörjningsberedskapscentralens verkställande direktör utnämns av handels- och industriministeriet.

8 b §

Verkställande direktören har till uppgift att
1) leda Försörjningsberedskapscentralens verksamhet och förvaltning enligt de anvisningar som styrelsen har meddelat,

2) lämna styrelsen och dess medlemmar sådana uppgifter som behövs för att styrelsen skall kunna sköta sina uppgifter,

3) anställa Försörjningsberedskapscentralens personal,

4) bereda ärenden som tas upp för beslut i styrelsen eller Försörjningsberedskapsrådet med undantag av utnämningen av verkställande direktör samt verkställa besluten,

5) vara generalsekreterare för Försörjningsberedskapsrådet.

8 c §

Försörjningsberedskapsrådet har till uppgift att upprätthålla och utveckla kontakterna med de viktigaste samarbetsparterna, följa försörjningsberedskapens tillstånd och utveckling samt lägga fram åtgärdsförslag. Statsrådet utnämner minst 22 och högst 26 personer till medlemmar i Försörjningsberedskapsrådet för en mandatperiod på högst fyra år. Ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna skall representera näringslivet. Försörjningsberedskapsrådet lägger för handels- och industriministeriet fram förslag till medlemmar i styrelsen.

8 d §

Försörjningsberedskapscentralens styrelse utser sakkunniga som företräder olika områden av försörjningsberedskap till medlemmar i sektorerna, vars uppgift är att bedöma försörjningsberedskapens tillstånd och främja samarbetet mellan myndigheter och näringsliv i försörjningsberedskapsfrågor.

Pooler inrättas genom avtal mellan centralen och privata aktörer för att sörja för bransch- och företagsspecifika beredskapsförberedelser.

8 e §

Försörjningsberedskapscentralen, sektorerna och poolerna har rätt att av näringsidkare och näringslivets organisationer få uppgifter om produktionskapacitet, lokaler, personalresurser och andra omständigheter som är nödvändiga för att åligganden enligt denna lag skall kunna skötas. I fråga om de uppgifter som fås med stöd av denna lag iakttas vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om handlingssekretess samt tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande.

9 § (2.9.2005/688)

Försörjningsberedskapscentralens bokföring skall i tillämpliga delar skötas enligt bokföringslagen (1336/1997). Revisionen skall i tillämpliga delar skötas enligt revisionslagen (936/1994).

Närmare bestämmelser om revision och fastställande av bokslut utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

På Försörjningsberedskapscentralens bokföring tillämpas bokföringslagen (1336/1997) och på revisionen revisionslagen (459/2007).

12 a § (2.9.2005/688)

Statsrådet fastställer Försörjningsberedskapscentralens bokslut som består av resultaträkning, balansräkning och verksamhetsberättelse. Vid fastställandet av bokslutet kan statsrådet på framställning av Försörjningsberedskapscentralens direktion besluta om överföring till statsbudgeten av sådana medel som influtit till försörjningsberedskapsfonden vilka inte är nödvändiga för förverkligandet av de mål för försörjningsberedskapen som uppställts av statsrådet med stöd av 2 § eller för täckande av utgifter enligt 15 §.

12 a §

Statsrådet fastställer Försörjningsberedskapscentralens bokslut. Bokslutet består av resultaträkning, balansräkning och verksamhetsberättelse. Vid fastställandet av bokslutet kan statsrådet på framställning av Försörjningsberedskapscentralens styrelse besluta om överföring till statsbudgeten av sådana medel som influtit till försörjningsberedskapsfonden, om de inte är nödvändiga för förverkligandet av de mål för försörjningsberedskapen som uppställts av statsrådet med stöd av 2 § 2 mom. eller för täckande av utgifter enligt 15 §.

14 §

Beträffande delägarskap och andra investeringar som ägs av Försörjningsberedskapscentralen tillämpas vad som stadgas i 23 § 1—3 mom. lagen om statens affärsverk (627/87) eller vad som bestäms med stöd av dem.

14 §

Beträffande aktier och andra investeringar som ägs av Försörjningsberedskapscentralen tillämpas 3 § 2 mom. i lagen om statens affärsverk (1185/2002).

15 § (2.9.2005/688)

Med medel ur försörjningsberedskapsfonden täcks de utgifter som föranleds av Försörjningsberedskapscentralens och försvars-

15 §

Med medel ur försörjningsberedskapsfonden täcks de utgifter som föranleds av Försörjningsberedskapscentralens och Försörj-

ekonomiska planeringskommissionens verksamhet samt de utgifter som enligt någon annan lag skall täckas av försörjningsberedskapsfonden.

ningsberedskapsrådets verksamhet samt de utgifter som i andra lagar har bestämts att skall täckas med medel ur försörjningsberedskapsfonden.

17 a §

*Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att inom föreskriven tid lämna en uppgift som har begärts med stöd av 8 c § eller ger en felaktig uppgift, skall för **försörjningsberedskapsförseelse** dömas till böter*

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .